

Ścieżka poznawcza Jezioro Ostrowieckie

Drawieński Park Narodowy informuje, że ścieżka dydaktyczna

„Jezioro Ostrowieckie”

otrzymała tytuł „**Profesjonalnie przygotowana ścieżka dydaktyczna**” w ramach ogólnopolskiego konkursu „**Ścieżka dydaktyczna roku 2008**” organizowanego przez Zarząd Główny Polskiego Klubu Ekologicznego. Patronat nad konkursem objęli Ministerstwo Edukacji Narodowej, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Ścieżka poznawcza Jezioro Ostrowieckie-Węgornia zaczyna się przy parkingu nad jeziorem Ostrowieckim a kończy przy punkcie widokowym Węgornia nad Płociczną. Trasa ścieżki liczy 7 km ale można zastosować krótszy wariant i skończyć wycieczkę na parkingu przy osadzie Ostrowiec. Wtedy mamy do przejścia 5 km. Na trasie ścieżki zapoznacie się z następującymi zagadnieniami: jezioro Ostrowieckie i Czarne, ptaki trzcinowisk, ptaki boru sosnowego, ptaki nad jez. Ostrowieckim, zjawisko ponoru przy jez. Czarne, umocnienia Wału Pomorskiego, osada i cmentarz Ostrowiec, Stara Węgornia, las sosnowy.

- **Wał Pomorski**

Przez wschodnią część Drawieńskiego Parku Narodowego przebiega linia Wału Pomorskiego – niemieckiego pasa umocnień ciągnącego się wzdłuż ówczesnej granicy Rzeszy z Polską, powstałego w latach 1935 -38. Tereny owe obejmują obszar na odcinku od Tuczna do ujścia Mierzęckiej Strugi, gdzie zachowały się zabytki Wału Pomorskiego. Są nimi obiekty fortyfikacyjne, do których należą: schrony, zapory pancerne, wieże obserwacyjne, umocnienia polowe, czyli rowy przeciwczołgowe i skarpy przeciwpancerne oraz linia transzei. Największą ich część stanowią schrony bojowe. W zależności od odporności reprezentują klasy B, B₁, C. Większość to schrony bojowe typu C (60cm żelbetu, 60mm pancerza), należą do nich między innymi schrony bojowe jedno i dwu sektorowe oraz stanowisko okrężne Ringstand 58 C (tzw. tobruk). Budowane były w latach 1934, 1936 i 1944. W większości są one zniszczone, chociaż występują również pojedyncze obiekty w bardzo dobrym stanie. Do klasy odporności B (1,5m żelbetonu, 200mm płyty, 250mm kopuła) należą 3 schrony typu ciężkiego budowane w 1934 roku, które obecnie są w stanie zniszczonym. Jeden z trzech schronów znajduje się w rejonie Starego Osieczna. Jest to obiekt zwany B-Werk, dwukondygnacyjny, z własnym zapleczem, wyposażony w

kopułę 3-strzelnicową, ze zniszczonym dolnym piętrzem. Schrony klasy B₁ (100cm żelbetu, 100mm pancerza- płyty, 120mm kopuły) to między innymi schron bojowy jednosektorowy z izbą pogotowia, łącznica telefoniczna wybudowane w 1934 roku, których stan jest bardzo różny. Liczne miejsca przebiegu Wału upamiętniają walkę żołnierzy 1 Armii Wojska Polskiego. Budowle militarne Wału Pomorskiego w granicach Drawieńskiego Parku Narodowego stanowią zagubioną w lasach atrakcją krajoznawczą, a największa koncentracja umocnień występuje w okolicy Starego Osieczna, także w mniejszym stopniu koło Rybakówki, jeziora Ostrowieckiego, Pustelni i Rozkopu (Gwiazdy).

• Jezioro Ostrowieckie

Największe jezioro w Drawieńskim Parku Narodowym (387ha). Położone jest w głębokiej rynnie polodowcowej. W całości otoczone lasami jest jednym z piękniejszych i ciekawszych jezior pomorskich. Gromadzi 36,5 mln m³ wody. Najgłębsze miejsca jeziora (28,5m) są zlokalizowane na wschód od wyspy Lech oraz pomiędzy wyspą Okrzeja a wypływem rzeki Płocicznej. Od zachodu w jezioro wcina się duży półwysp, którego najbardziej północny cypel nosi nazwę Dębowego (od porastającej go dębiny), zaś ku południowi wysunięta jest Korea (od charakterystycznego kształtu). Na wschodnim brzegu wypływ Płocicznej obejmują cyple: od południa Harcerski, a od północy Psi. Na jeziorze są trzy wyspy: Lech (południowa), Okrzeja (środkowa) i Pokrzywka (północna). Już przed wojną były one rezerwatami przyrody. Na wszystkich trzech wyspach gniazdują w dziuplach i w sztucznych budkach gągoły i tracze nurogęsi, znajdując tam izolację od lądowych drapieżników. Na wyspie Lech gnieźdzą się kormorany. Roślinność jeziora i jego brzegów jest bardzo zróżnicowana. Botanicy naliczyli tu aż 72 typy zbiorowisk roślinnych. Brzegi są zarośnięte szuwarami trzcinowymi, w południowej części spotyka się w nich pojedynczo kłoc wiechowatą. Żyzność wód jeziora jest zróżnicowana. Przepływowa część północna ma charakter eutroficzny a na dnie dominują rdestnice, wywłóczniki, rogatki i moczarka. Znalaziono tu kilka rzadkich gatunków rdestnic. Centralna część akwenu, na południe od wyspy Okrzeja, zbliża się charakterem do jezior mezotroficznych. Na jej dnie trafiają się partie łąk ramienicowych. Wody jeziora są mieszane przez wiatry dwa razy do roku, wiosną i jesienią (tzw. dimiksja). Latem w jeziorze regularnie ustala się uwarstwienie temperatury, która od głębokości ok. 10m spada do 5C. Średnia przezroczystość wody wynosi 2-3m. Nad jeziorem często widuje się bieliki. Wiosną na tafli wody tokują perkozy, gągoły i tracze. Jezioro ma bardzo urozmaiconą faunę ryb, z dominującą w niej płcią, ukleją i okoniem. W głębszych miejscach żyje sielawa, pospolite są krapie, klenie, leszcze, liny, węgorze i szczupaki. Notowano także występowanie certy i siei. Osobliwością ichtiofauny jest troć jeziorowa bardzo już rzadka w Polsce ekologiczna forma pstrąga, spędzająca większość życia w jeziorze, ale na tarło wstępująca do rzek.

- **Wędkowanie w DPN**

Jesteśmy świadomi, że łowienie ryb w parku narodowym jest specjalnym przywilejem i wymaga od wędkarza wyjątkowej dyscypliny. Potwierdzimy tę świadomość respektując wszystkie obowiązujące w DPN przepisy:

1. łowimy tylko w 2 jeziorach Sitno i Ostrowieckie: od 1 kwietnia do 30 listopada oraz w Drawie od 1 stycznia do 31 grudnia (oprócz 15.03-30.06) od jej ujścia z j. Dubie Południowe do EW Kamienna
2. wędkowanie i postój samochodu na miejscu biwakowania są płatne
3. łowiąc w jeziorach korzystać będziemy ze specjalnie dla nas przygotowanych pomostów usytuowanych na zachodnim i północno zachodnim brzegu
4. nie wolno nam zanęcać, ani używać żywej ryby jako przynęty (ani na jeziorach ani na Drawie)
5. nie dojeżdżamy na łowisko samochodem, zostawiamy go w wyznaczonych miejscach, dalej idziemy pieszo
6. wędkujemy w wodach DPN tylko w porze dziennej
7. wędkując omijamy miejsca oznakowane jako rezerваты przyrody (niebieskie pierścienie na drzewach przy brzegach)
8. pod żadnym pozorem nie przygotowujemy samowolnie stanowisk (nie budujemy kładek, nie wycinamy roślinności przybrzeżnej), ani nie rozpalamy ognisk jeśli nie jesteśmy na miejscu biwakowania. Oczywiście nie śmiećmy też nad wodą.
9. nie liczymy też na wędkowanie spod lodu lub na polowanie podwodne z kuszą. Te plany zrealizujemy poza terenem Parku
10. Drawa okaże nam swoją łaskawość jeśli stosować będziemy tylko przynęty sztuczne, a haczyki i kotwice będą pozbawione zadzióra.
11. najlepiej stosujemy metodę NO KILL, ale jeśli chcemy możemy zabrać z Drawy po całodziennych przygodach tylko jedną sztukę z wymienionej grupy (łososiowate, lipień, certa, brzana, sum)
12. od Drawna do mostu w Barnimiu możemy stosować oprócz przynęty sztucznej również przynętę roślinną.
13. z jezior, jeśli uda się nam złowić, możemy zabrać tylko 2 szczupaki, a każdy z nich musi mieć minimum 50 cm długości
14. płocie, leszcze, krąpie i węgorze możemy łowić bez ograniczeń ilościowych
15. jeśli zauważymy nad wodą coś wyjątkowego, godnego uwagi (stanowiska, żerowiska ssaków wodnych, nietypowe zjawiska) lub niepokojącego, nie będziemy obojętni, zawiadomimy służby parku, zadzwonimy
16. sumiennie wypełnimy rejestr połowów otrzymany przy zakupie pozwolenia na wędkowanie w wodach Parku i zwrócimy go niezwłocznie

służbom parku (osobiście lub pocztą)

17. będziemy wracać nad wody Parku nie tylko po przygodę z rybą ale również po to by podziwiać piękno krajobrazu i by delektować się ciszą

Wędkarze sympatycy Parku

- **Bóbr**

Gryzoń ten podobnie jak człowiek potrafi przystosować środowisko, w którym żyje do własnych potrzeb. Jeszcze do XVIII w. występował na terenie większości kraju, lecz już w XIX w. prawie wyginął. Po rozpoczętej w 1949 r. introdukcji ponownie zasiedlił brzegi polskich rzek i jezior. Dlatego też, może być uznany za symbol skutecznej „ochrony przyrody” rozpoczętej jeszcze w XI w. przez B. Chrobrego. Bobry zasiedlające DPN pochodzą ze skutecznej introdukcji, mającej miejsce w 1978 r. na Drawie. Z biegiem czasu opanowały one dalsze odcinki Drawy, Płociczną z jej dopływami: Cieszynką i Runicą, jeziora: Ostrowiec, Płociczno oraz Sitno. Wymagania siedliskowe i pokarmowe są różnorodne. Preferują najczęściej pobrzeża nizinnych cieków, jezior, rowy melioracyjne i bagienka. Są roślinożercami. Odżywiają się prawie wszystkimi gatunkami roślin wodnych i przybrzeżnych. Uwielbiają wierzbę, osikę, brzozę i leszczynę. Żyją w trwałych rodzinach. Typowa rodzinka składa się z młodych tegorocznych i ubiegłorocznych oraz pary rodzicielskiej. W sumie od 4-10 osobników. Młode przychodzą na świat na przełomie maja i czerwca. Młode, które już w pierwszych dniach życia widzą, pływając unoszą się na wodzie. Żyją nawet do 30 lat! Klimat rodzinny widoczny jest nie tylko w opiece nad młodymi, lecz i we wzajemnych zabawach. Swoje terytorium zaznaczają tzw. strojem bobrowym o zapachu piżma. Obszar ten zazwyczaj obejmuje pas o dł. 1-4 km i szer. do 20 m od brzegu. Bobry są wspaniałymi inżynierami. Stawiają perfekcyjne domki (żeremia) i tamy, niejednokrotnie budują nory. Odpowiednia lokalizacja umożliwia zamaskowanie podwodnych wejść do schronień, zatapianie „magazynów żywnościowych”. Ułatwia ona nie tylko spławianie drewna, ale i ucieczkę przed drapieżnikiem. Do budowy wykorzystują dostępny materiał, np. gałęzie, kamienie, żwir, darń oraz muł. Żeremia osiągają wysokość nawet do 3 m, szerokość podstawy do 20 m. Ponad poziomem wody, we wnętrzu takiego domku znajduje się komora wysłana roślinami, od której odchodzą długie kanały z podwodnym wnętrzem. Miejsca występowania bobrów mają istotne znaczenie dla przyrody. Porównywane są z gąbką, która chłonie wodę wiosną a oddaje latem. Działalności bobrów utrzymuje tereny podmokłe, sprzyja samooczyszczaniu wód i przeciwdziała erozji. Decyduje o bioróżnorodności, stwarzając miejsce które z czasem zasiedlane są przez płazy, gady, ptaki i ssaki. A nam dostarczają pozytywnej emocji obcowania z naturą. Działania bobrów niosą za sobą nie tylko plusy, ale i minusy, głównie godzące w gospodarkę człowieka. Podtapiane są uprawne grunty, niszczone drzewa, rozkopywanie groble stawów, wałów przeciwpowodziowych, przepusty itp. Czy zatem we współczesnym świecie

istnieje możliwość zgodnego życia obok siebie człowieka i bobra?

- **Ptaki szuwarów trzcinowych**

Trzcinowe szuwary okalające jeziora lub porastające rozlewiska rzeczne wraz z sąsiadującymi z nimi zazwyczaj w terenie łożowiskami, stanowią środowiska, które- zwłaszcza wiosną- tętnią bujnym życiem ptasim. Najłatwiej dostrzec potrząsa- ten „wróbel trzcinowy” to mały ptak z ciemną plamą z boku głowy. Cała gama innych ptaków kryje się przed wzrokiem człowieka w szuwarach i można je raczej usłyszeć niż zobaczyć, tym bardziej, że szarawe ubarwienie nie ułatwia ich wizualnego rozpoznania. Bardzo charakterystyczne głosy ptaków trzcinowiskowych tak obrazowo opisał znawca ptaków, J. Sokołowski:

- Trzciniak- *„Rzadko, który ptasi śpiew narzuca się w tym stopniu, co śpiew trzciniaka. Nawet ludzie zupełnie głusi na piękno przyrody nie mogą go nie słyszeć. Chociaż to nie są piękne tony, które trzciniak układa w długi szereg, ale za to siła, wytrwałość i przedziwna harmonia z otoczeniem sprawiają, że śpiew tego ptaka ma jakiś niezwykle urok. Jest to pieśń jakby podsłuchana u żab i transponowana na silniejszy ton, a jednocześnie ujęta w takt bijących fal. Głos trzciniaka jest najistotniejszym głosem jeziora i tak doskonale odpowiada krajobrazowi, że gdy sobie go przypomnimy, mimo woli staje nam przed oczyma srebrna łuska wody, otaczające je pasmo trzcin o ostrych liściach i równie ostrym zapachu”*
- Trzcinniczek- *„jest jak gdyby zmniejszonym trzciniakiem; ruchy jego są zwinniejsze a śpiew podobny, lecz w tonie wyższym i delikatniejszym”*
- Świerszczak- *„jego śpiew właściwie nie zasługuje na to zaszczytne miano, gdyż jak wskazuje nazwa jest on bardziej podobny do głosu świerszcza lub pasikonika, niż do śpiewu ptaka. Jeżeli w maju lub w czerwcu słyszymy na łące cykanie pasikonika, to możemy być pewni, że głos ten pochodzi od świerszczyka”*
- Strumieniówka- *„tony, które wydaje, najtrafniej można porównać ze szczekiem, jaki wydają szybko otwierane i zamykane zardzewiałe nożyczki”*
- Brzęczka- *„słuchając śpiewu brzęczki odnosimy akustyczne wrażenie, jak gdyby wiatraczek zrobiony z suchych trzcin szybko się obracał i uderzał śmigłami o inną suchą łodygę”*
- Rokitniczka- *„przy każdym podnieceniu, obojętnie czym ono zostało spowodowane, rokitniczka podlatuje i zaczyna śpiewać w locie. Śpiew rokitniczki, jak na ptaka żyjącego nad wodami jest bardzo ładny, a szczególnie uwypukła się w nim miły, fletowy trel”*
- Łozówka- *„dla jej śpiewu najbardziej znamienne jest świetnie oddane*

naśladownictwo, którego w tym stopniu żaden inny z naszych ptaków nie uprawia. Słuchając śpiewy łozówki można sądzić, że to nie jeden ptak śpiewa, lecz kilkanaście gatunków odzywa się jeden

By doposażyć i uzupełnić listę ptaków, typowych dla trzcinowisk, trzeba wymienić jeszcze bardzo rzadkie w Puszczy Drawskiej gatunki: bąka- małą brązową czaplę odzywającą się głosem przypominającym dmuchanie w wielką butelkę połączone z rykiem krowy, wodnika- odzywającego się głosem przypominającym kwik świni a nie głos ptaka, wąsatkę- małego ptaszka podobnego do sikorki i dziwonie- rozprzestrzeniającego się od wschodu, ale wciąż rzadkiego ptaka o czerwonym upierzeniu, nieco podobnego do gila.

- **Las sosnowy**

Stanowią naturalny typ lasu charakterystyczny dla najuboższych siedlisk. Drzewostan jest tu zdominowany przez sosnę i nie występują w nim inne gatunki drzew, których brak uwidacznia się również w podszyciu. Runo ma charakter mszysty, gdzie zwartą darń tworzą mchy przeplatane chrobotkami. Licznie występują borówki, którym towarzyszą typowe dla borów gatunki roślin tj.: pomocnik baldaszkowaty, pomocnik gruszczyki i widłaki (zwykle goździsty i spłaszczony). Udział traw jest stosunkowo niewielki, może występować tu tylko obficie śmiełek pogięty (*Deschampsia flexuosa*). Jesienią w lasach sosnowych bardzo licznie pojawiają się grzyby, spośród najbardziej typowych dla tego typu lasu są brązowe podgrzybki.

- **Ptaki lasu sosnowego**

Każdy typ lasu odznacza się specyficzną dla siebie fauną. Różnice te najłatwiej zauważyć wiosną, na przykładzie ptaków lęgnących się w lasach różnego typu i głośno dających znać o swojej obecności i zajęciu terytorium. Ornitolodzy, penetrujący wyznaczone powierzchnie próbną, potrafią je w tym okresie zidentyfikować i dokładnie policzyć, co umożliwia określenie, jaka jest struktura zgrupowania ptaków w każdym z typów lasu.

Faunę borów sosnowych przedstawimy tu na przykładzie danych zebranych na powierzchni próbnej założonej w dojrzałym drzewostanie boru. W tym typie ekosystemu istnieje ogólnie mało gatunków ptaków. Na 10 hektarach lasu gnieździ się nieco ponad 11 par różnych gatunków. Najliczniejsza z nich jest- jak we wszystkich lasach- zięba. Stanowi ona ponad 1/3 wszystkich ptaków, jednak i tak zagęszczenie jej populacji jest dwukrotnie mniejsze niż w żyznych buczynach. Towarzyszą jej również wszędobylskie: sikorka bogatka i dzięcioł pstry duży oraz dwa gatunki związanych z borami sikorek: sosnówka i czubatka. Występuje pospolity śpiewający bardzo głośno świergotek drzewny. Pojawia się też pleszka i świstunka zielonawa.

- **Ponor**

Woda jest jednym z czynników, który w różnorodny sposób wpływa na kształtowanie się krajobrazu. Choć woda działa na wszystkie skały, to tylko niektóre pod jej wpływem rozpuszczają się. Są to przede wszystkim sole, gipsy i wapienie. Intensywność rozpuszczania skał zależy od kilku czynników m.in. od temperatury, opadów, rodzajupokrywy roślinnej oraz istnienia szczelin w podłożu ułatwiających wnikanie wody w głąb ziemi.

Ponor jest zjawiskiem krasowym, związanym z rozpuszczającą działalnością wody. Jest to miejsce zaniku wód opadowych lub płynących powierzchniowo takich jak rzeki, potoki czy strumienie. Zjawisko ponoru występuje najczęściej w miejscu granicy obszaru niekrasowego z krasowym lub tam gdzie są sprzyjające warunki hydrologiczne. Za te predyspozycje należy uznać zasoby, pochodzenie i ruchy wód powierzchniowych i podziemnych. Ponor może być otwarty lub zamknięty. Otwarty jest wtedy gdy strumień wpada bezpośrednio do jaskini podziemnej lub studni krasowej. Zamknięty ma miejsce gdy wody powierzchniowe giną pod ziemią w luźnych osadach przykrywających wylotkanału podziemnego. Taki zanik wody w głąb ziemi istnieje na terenie DPN i jest unikatowym zjawiskiem na Pomorzu Zachodnim.

Zadania dla uczniów :

1 . Jakie formy ukształtowania terenu dostrzegasz na tym przystanku ?

2 . Dotknij ręką podłoża, na którym stoisz. Jakie określenia uznasz za właściwe ? (twarde, wilgotne, miękkie, suche, sypkie, ciepłe, zimne, szorstkie)

3 . Wykorzystując aparat fotograficzny jako narzędzie dokumentowania swoich obserwacji wykonaj zdjęcie cieku do oczka wodnego.

4 . Na przystanku poszukaj i nazwij :

- coś żywego
- coś barwnego,
- coś ostrego,
- coś małego,
- coś ważnego dla przyrody.

Opowiedz o swoim wyborze.

• Jezioro Czarne

Jedno z najpiękniejszych jezior Puszczy Drawskiej (19 ha, aż 29 m głębokości), położone na południe od osady Ostrowiec i w całości otoczone lasem. Wypełnia ono bezodpływowe zagłębienie terenu powstałe ok. 10 tys. lat temu w wyniku wytopienia się bryły martwego lodu. Strome zbocza misy jeziornej i bardzo stromo opadające dno, charakterystyczny dla jezior ramienicowych szafirowy kolor wody widoczny zwłaszcza, gdy patrzy się na nią z góry decyduje o jego specyficzności. Jezioro słynie z bardzo czystej wody o uderzającej przezroczystości (średnio 7 m). Jest to akwen unikatowy pod względem hydrologicznym i ekologicznym. Duża głębokość jeziora i jego położenie w wybitnym zagłębieniu terenu sprawiają, że jego wody nigdy nie są mieszane przez wiatr do dna. Zjawisko to, będące unikiem w Polsce nazywane jest meromiksją. Warstwa żywnych wód poniżej 13 m głębokości od lat pozostaje tu stabilna. Wody te nie kontaktując się z powierzchnią jeziora nie zawierają rozpuszczonego tlenu. Dlatego w głębinie jeziora nie żyją żadne zwierzęta. Na dnie występują beztlenowe bakterie *Desulfovibrio desulfuricans*, produkujące siarkowodor nasycający wody głębinowe oraz unikatowe purpurowe bakterie siarkowe *Cromatium okenii* utleniające siarkowodor do wolnej siarki. Wyższe warstwy wód są mieszane przez wiatry wiosną oraz jesienią i dlatego natlenione. Mają one charakter mezotroficzny. Żyje w nich rzadka w pomorskich jeziorach sieja, której populacja jest w jeziorze Czarnym prawdopodobnie pochodzenia rodzimego, a nie pochodzi z zarybień jak w większości pomorskich jezior. Dno w strefie przybrzeżnej porastają ramienice, skupienia rzadkiej jezierzki morskiej i zamętnicy błotnej. W nieco głębszych miejscach rozwijają się skupienia kryniczników. Przed powstaniem parku narodowego projektowano utworzyć tu rezerwat. Osobliwością jeziora Czarnego jest również odpływ wód. Na południe od krańca jeziora znajduje się zasilane sączącym się z głównego akwenu strumieniem maleńkie oczko stanowiące ponor, czyli miejsce gdzie wody wsiąkają w ziemię, odpływając do głębszych warstw wodonośnych. Zaskakująca jest także dynamika wód jeziora, których poziom w ostatnich latach powoli, lecz stale wzrasta. Hydrologi i ekolodzy oceniają, że jezioro Czarne i związane z nim zjawiska stanowi unikat w skali Polski i kryje jeszcze wiele tajemnic. Wzdłuż wschodniego brzegu jeziora biegnie szlak niebieski z Jagody do Ostrowca. Ze szlaku widać także ponor u południowego końca akwenu. Przezroczystość wody można podziwiać z pomostu od strony osady Ostrowiec.

- **Osada Ostrowite**

Niewielka osada wśród lasów Puszczy Drawskiej, położona 3 km na północny - wschód od Głuska, z którym łączy ją brukowana droga. Leży pomiędzy jeziorem Ostrowieckim, a rzeką Płociczną, w sercu Parku, w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Czarnego.

Osada składa się z czterech budynków ryglowych z lat 80. i 90. XIX w., zbudowanych dla robotników leśnych. Ich wzory są typowe dla budownictwa

północnoniemieckiego, tu zostały przeniesione przez ówczesną administrację.

- W północnej części osady, ok. 200 m od zabudowań, ruiny murowanego kościoła, zbudowanego prawdopodobnie w XVIII w., wzmiankowanego na pocz. XIX w., z wolnostojącą wieżą ryglową założoną na rzucie kwadratu. Na przykościelnym, cmentarzu zachowały się nagrobki i mogiły z 2 poł. XIX i pocz. XX w., między innymi oryginalny nagrobek kowala z insygniami jego pracy.

Historia Od strony osady do ruin kościoła prowadzi ładna aleja klonowa. Dawna wieś, którą w 1588 r. założył Ruediger Wedel z Drawna w ramach akcji kolonizacyjnej Puszczy Drawskiej. W rękach Wedlów pozostawała do połowy XVIII w. Następnie stała się własnością rodu Versenów, a od 1820 r. Sydowów z Głuska. Na pocz. XIX w. była tu kuźnia, a nad Płociczną młyn wodny. W 1808 r. wieś liczyła 19 domów i blisko 100 mieszkańców.

Brukowana droga prowadzi do Głuska (3,5 km) gdzie znajduje się najbliższy przystanek PKS i sklep. Szlak czarny wytyczono do kąpieliska i łączy się ze szlakiem żółtym przy jez. Ostrowieckim i szlakiem niebieskim nad jez. Czarnym biegnącym dalej do Jagody, a w przeciwnym kierunku - do Starej Węgorni nad Płociczną i w dolinę Cieszynki.

• **Cmentarze Puszczy Drawskiej**

Rozproszone wśród lasów Puszczy Drawskiej dawne cmentarze są świadectwem znacznie gęstszego niż dziś zasiedlenia tego terenu. Niemal każda z osad ludzkich miała swój osobny cmentarz. Gdy z domów pozostały już tylko resztki fundamentów i zdziczałe drzewa owocowe, cmentarze zachowują się stosunkowo najdłużej, choć i one ulegają postępującej dewastacji.

Dla cmentarzy Puszczy Drawskiej charakterystyczne są nagrobki w kształcie ściętego pnia drzewa, symbolizujące ścięte drzewo życia. Takie pomniki nagrobne spotyka się i gdzie indziej. O ile jednak na terenach rolniczych pnie wyrzeźbione bywają dość nieudolnie, żyjący w stałych związkach z lasem mieszkańcy Puszczy, potrafili odwzorowywać w kamieniu pień ze zdumiewającą precyzją. Dziś nieświadomy turysta może w pierwszej chwili potraktować taki nagrobek za prawdziwy pień drzewa.

Obok typowych form nagrobków zdarzają się w Puszczy obiekty unikatowe. Do takich należą np.: nagrobek leśnika z jeleniem św. Huberta w Miradzu, nagrobek w kształcie otwartej księgi w Moczalach, nagrobek z insygniami kowalskimi w Ostrowcu.

Przycmentarny kościół zbudowano w XVIII w. Po wojnie podlegał pod parafię

Dobiegnow. Jeszcze w 1962 r. odbywały się tu msze. Na cmentarzu pomiędzy zachowanymi nagrobkami i mogiłami, spotkamy chronione przebiśniegi, bluszcz pospolity i barwinek.

- **Węgornia**

W 20-tych latach XIX w. zbudowano w tym miejscu młyn wodny związany z osadą Ostrowiec i majątkiem von Sydowa z Głuska. Młyn o nazwie Werdermulle pracował do początku XX w. Do dzisiaj zachowały się relikty budowali piętrzących, betonowy jaz. W lewo od jazu poprowadzono kanał roboczy tzw młynówkę. Tam wbudowane zostały urządzenia do poławiania węgorzy. Do końca lat 70-tych funkcjonowała w tym miejscu węgornia czyli pułapka na węgorze spływające do morza na tarło. Składała się z drewnianej śluzy o szerokości 1,5 m wmontowanej w mur przegradzający w całości koryto rzeki. Trochę niżej stała skrzynia wyposażona w drobną kratę, która to zapewniała swobodny przepływu wody. Oczka w kracie były takie drobne, że złapany do skrzyni węgorz nie mógł się z niej wydostać. Przez noc łapano nawet 900 kg ryb. W tym czasie była tu także most, zapewniający najkrótsze połączenie z Człopą.

Data wydruku: 18.05.2026 15:04:12

Adres URL: <http://www.dpn.pl/sciezka-poznawcza-jezioro-ostrowieckie>